

Matematiikan perusmetodit/mat.

Harjoitus 8 syksy 2010

A osa:

1. Määrää sellainen luku $a \in \mathbb{R}$, että funktio

$$f(x) = \begin{cases} 1 - x, & \text{kun } x \leq 2 \\ 2x + a, & \text{kun } x > 2 \end{cases}$$

on kaikkialla jatkuva.

2. Määrää sellaiset luvut $a, b \in \mathbb{R}$, että funktio

$$f(x) = \begin{cases} x + 2, & \text{kun } x < 0 \\ b, & \text{kun } x = 0 \\ \frac{\tan(ax)}{bx}, & \text{kun } x > 0 \end{cases}$$

on jatkuva pisteessä 0.

3. Osoita, että yhtälöllä $x^7 + x + 1 = 0$ on ainakin yksi reaalijuuri.
4. Osoita, että yhtälöllä $x^3 - 2x^2 - 3x + 1 = 0$ on yksi negatiivinen ja kaksi positiivista ratkaisua.
5. Tutki, onko yhtälöllä $x^3 - x^2 + 2x - 3 = |x - 2|$ yhtään reaalista ratkaisua.
6. Osoita, että yhtälöllä $2x = \cos x$ on ratkaisu $x_0 \in \mathbb{R}$.
7. Osoita, että jatkuvalla funktiolla $f: [0, 1] \rightarrow [0, 1]$ on kiintopiste ts. sellainen $x_0 \in [0, 1]$, että $f(x_0) = x_0$.
8. Olkoon $f(x) = \frac{x+1}{2x+5}$. Määrää $f'(2)$ suoraan derivaatan määritelmään nojaten.
9. Olkoon $f(x) = \sqrt{2x-1}$. Määrää $f'(5)$ suoraan derivaatan määritelmään nojaten.

Matematiikan perusmetodit/mat.

Harjoitus 8 syksy 2010

B osa:

1. Olkoon $f(x) = \frac{\cos x - \cos 2x}{x^2}$. Voidaanko $f(0)$ määritellä niin, että f on jatkuva pisteessä 0?

2. Olkoon $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ jatkuva funktio, joka toteuttaa ehdon

$$|f(x) - x| \leq 1$$

aina, kun $x \in \mathbb{R}$. Osoita, että funktiolla f on ainakin yksi nollakohta (vihje: käytä Bolzanon lausetta).

3. Olkoon $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ jatkuva funktio, joka toteuttaa ehdon

$$|(f(x))^3 + x + 2| < 1$$

aina, kun $x \in \mathbb{R}$. Osoita, että funktiolla f on ainakin yksi nollakohta.

4. Olkoon

$$f(x) = \begin{cases} -x + 2, & \text{kun } x \in \mathbb{Q} \\ x - 1, & \text{kun } x \notin \mathbb{Q}. \end{cases}$$

Osoita, että $f(x)$ on jatkuva pisteessä $x = \frac{3}{2}$.

5. Oletetaan, että pisteen $x = 0$ eräässä ympäristössä

$$1 - x^2 \leq f(x) \leq 1 + x^2.$$

Määrää $f(0)$. Osoita, että f on derivoituva pisteessä $x = 0$, ja laske $f'(0)$.

6. Oletetaan, että pisteen $x = 0$ eräässä ympäristössä

$$2 \cos x \leq f(x) \leq 2 + x^2.$$

Määrää $f(0)$. Osoita, että f on derivoituva pisteessä $x = 0$, ja laske $f'(0)$.

7. Oletetaan, että $f'(a)$ on olemassa. Määrää

$$\text{a) } \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(a+h) - f(a-h)}{h}, \quad \text{b) } \lim_{x \rightarrow a} \frac{xf(a) - af(x)}{x-a}.$$